

Endrődi Szabó Ernő

A VŐLEGÉNY ÚR LÁTOGATÁSA

– részlet –

in memoriam Richard Brautigan

Ott állt a villamosremízzel átellenben vagy két sarokkal följebb. Oké – mondtam magamban –, tuti, hogy ő az. A Vőlegény Úr. Ahonnan néztem, ahhoz képest háttal állt, de fölismertem a matrózkabátjáról. Úgy lógott a válláról, mint nagy kék lepkeszárny. A járdaszélen állt, fejét fölsszegezte, és a nyaka ettől gúnáros pózba merevedett. Ott szobrozott, és kukkolta a búbanatos eget. Lógott az esőlába, és én azt gondoltam, hogy most épp talpmintát vesz, és sehogyan sem fért a fejembe, hogy mire jó ez neki.

A megállóval szemközt, a kockakővel kirakott út túloldalán egyébként egy kétemeletes cukrászda állt, ami fölűnően hasonlított egy családi házhoz, amit cukrászdává képeztek át. Akárhányszor fagyaltos kedvem támadt, mindig ott lohasztottam le. Az alsori helyiségben, ami jobb napjaiban autók nyughelyül szolgálhatott, fagyaltozót rendeztek be. A falakon színes, virágdíszes tapéta virított, a padozaton színes, virágmintás linóleumborítás, a pulttal szemben meg kis fagyaltozóasztalkák és fagyaltozószékek sorakoztak, az asztalkákon színes, virágdíszes fagyaltozó-abrosz és fagyaltozóváza, a fagyaltozáshoz belekészített színes művirágokkal. Cuki volt az egész.

A pult mögött a Tulaj Felesége mérte a gömböket, megközelítőleg aranyárban. Jó harmincas lehetett, a tekintetnek irányt és mértéket szabó, delejező keblekkel. Amikor folyvást csettegő adagolójával a nyári hőségben sűrű párát ontó fajansztégelyek fölé hajolt, kerek, tömör keblei előrehömpölyödtek, és köpenye kivágása mögött láthattam a vaskos, eperszínű bimbókat és az érdes szemcsékkel hintett barna udvart. A pult körül tejszag, krémszag, vajszag és punciszag lebegett, a legfinomabb punciszag volt, amit harmincasban valaha is éreztem. Erre mindig ráharaptam. Ezer más nő szaga közül kiválasztottam volna a Tulaj Feleségének fagyaltos illatokkal körülbélelt szagát. Valahányszor a soromra vártam, szemlehnnyva szippantgattam és képzelegtem. Azt képzeltem el, hogy csak hárman vagyunk az alsori helyiségben, én, a Tulaj Felesége meg a fagyaltos punciszag, és a Tulaj Felesége élveteg mozdulatokkal lehántja magáról a köpenyt, lassúdan kilépdel a pult mögül, és a cuki fagyaltozóasztalkák és székek karéjában meztelen piruettbe kezd, melynek végén egyetlen csont-ideg- és hústölcsérré csavarodva, keblei duzzatag gömbjeit kínálja föl nyelvemnek. Szemlehnnyva izlelgettem ezt a forró fagyaltokcsodát, de a vége mindig az lett, hogy kedvlohadvá ténferegtem ki a fagyalt-

barlangból, kezemben az obligát, megközelítően aranyárban vásárolt gombóccokkal.

Egészen más volt a helyzet a Tulaj Feleségének Lányával. A nézése egyenesen az ember heréibe markolt. Gyakran találkoztam vele az utcán, villamoson vagy a temető előtti téren, és duzzadt ajkait nézve azon töprengtem, milyen is lehet abban a pillanatban, épp akkor, amikor még nem élvez, de már majdnem.

Ezekben az években kint laktam a belső Shorock-square és a külső St. Peers-Beth közötti senkiföldjén, egy nyomorúságos, istenhátamögötti zugnegyedben. Esetleges utcasarokok, ütött-kopott házak odadobált tömbjei és logikátlan utak elkent, sáros szalagjai alkották a negyedet. Egyik oldalán temető határolta. Ablakom épp kovácsoltvas kapujára nézett. A kapun egy kézzel festett, otromba betűkkel mázolt felirat lógott: HASZNÁLATON KÍVÜL.

Sokat morfondíroztam azon, hogy mi lehet a halottakkal. Sehogyan sem fért a fejembe, miként lehet a porladó teteimet használaton kívül helyezni.

A kertem csaknem a temető kerítéséig húzódott. A kettő között egy rozsdás sínpár futott, senki sem tudta hová, és azt sem, hogy honnan. Rég feledésbe merült vasúti szárnyvonal sínjei voltak ezek, és a talpfákkal együtt az évről évre vastagodó avar fénylő, barna rétege alatt rejtettek. Számталanszor eltöprengtem, vajon mi történhet lenn, az Avaralatti Országban. Úgy képzeltem, rágcslók, rovarok, kishüllők ezrei élnek ott boldog, felhőtlen életet, és ilyenkor, amikor ezt elképzeltem, szorongva szurkoltam magamban: csak meg ne essék, hogy valamelyik ügybuzgó vasúthivatalnok kiássa nyilvántartásai mélyéről ezt az elfeledett vonalat, nehogy útbaindítsa az egér-cickány-hüllő-bogarhalál-vonatot, de igazából sohasem tudtam hinni ebben a lehetőségben.

A negyed házainak falairól szünet nélkül csurgott-pergett a finom homokká porló vakolat. Mintha sivatagban éltem volna. A csukott ablakon át is behallatszott, és éjszákánként az ágyban, lámpaoltás után, álmatlanul, sokáig hallgattam ezt a neszező homokzenét, és nem sok jót jósoltam magamnak.

Volt egy szomszédasszonyom, cseszlett, lompos, középkorú nő, boglyas hajjal, és ivástól dülleteg, révedt szemekkel. Minden éjjel tajtékosa itta magát, és ilyen állapotban gyakran becsöngetett hozzám.

Valaha gyakorló teozófusnő volt, és évekig készült arra, hogy belépjen az Isten Országát nevet viselő női szerzetesrendbe. Azután egy nap összetalálkozott egy tizenhétéves tripoliszi sráccal, aki másfél óra leforgása alatt elcsábította. Évekig éltek együtt, és a fiú végighajszolta őt az összes létező

Endrődi Szabó Ernő, folyóiratunk munkatársa, 1997. június 14-én tragikus hirtelenséggel megérkezett.

szerelmi gyönyörön; szeretkeztek víz alatt, víz felett, levegőben és lépcsőházi szemeteskukákban, hidak vékony vaskorlátján, csoportosan és hónapokra magányba zárkózva, kipróbáltak minden elképzelhetőt, és szomszédnőm azt gondolta: ez Isten Országá. Azután a fiú meglépett egy akkoriban bevándorolt hindu pincérlánnyal.

Szóval gyakran becsengetett hozzám, és én néha kiballagtam, hogy végighallgassam a mondókáját. Mindig tudtam, miről beszél majd, amióta megismertem, néhány ritka kivételtől eltekintve, egyetlen témája volt: az állatai. Lakása kisebbfajta állatkertnek is beillett volna, bár igaz, hogy csak az apróbb fajtákat kedvelte. Volt egy kaméleonja, ami sohasem változtatta a színét, éjjel-nappal csillogó zöldben pompázott. Olyan volt, mintha súlyos, tömör topázból faragták volna. Mindenhová magával cipelte, áruházakba, orvosi rendelőkbe és egyéb helyekre, és pórázon vezette, mint egy kutyát. Szóval mindig ugyanaz volt a műsor, az állatai, és persze, az egyes állatok ivási szokásai. Évek óta tervezett egy hosszabb tanulmányt erről a témáról, és engem arra használt, hogy az újabb ötleteit megbeszélje velem. Teljesen elbűvölte, hogy az egyes fajok milyen hatalmas mennyiséget isznak, és – ahogy mondta – milyen kulturáltan. S ha elvéve szóba hozta valamelyik régi ismerősét, aki föltétlen barátja volt a pohárnak, átszellemültem mondta: úgy ivott, mint egy állat.

Ilyen szomszédnőm volt azokban a rettenetes hetvenhármás, hetvenkilences és hetvenkilences években. Ezt a három évszámot igazából sohasem tudtam megkülönböztetni egymástól, talán mert annyira egyformák voltak, vagy mert teljesen szabálytalan sorrendben váltogatták egymást tízszer vagy tizenötyszer egymásután. Néhanap azt éreztem, hogy

nem is létezik ilyen, hogy esztendő. Azt éreztem, hogy hatalmas üvegbúra alatt élünk, és semmi mást sem csinálunk, mint láthatatlan, de mégis érzékelhető fala mentén rójuk utunkat körbe-körbe, és talán a magunk megnyugtatására, talán másért, a lépéseket esztendőknékre kereszteljük el, és hogy igazolva lássuk sehová sem tartó menetelésünket, az esztendőknékre nevezett lépéseket semmitmondó számjelekkel látjuk el. Röviden: valami irdatlan nagy humbugot szimatoltam az egészben. Így hát mindig összekavartam az esztendőket. Nem sok jót jósolhattam magamnak.

*

A kéregvasút megállójában vártam a szerelvényt. Egyetlen gyér fényű, alig pislákoló lámpa világította meg a bunkerhomályt. Délután volt, munkából igyekeztem hazafelé. Bámultam a síneket, és igyekeztem semmire sem gondolni. Egyszerre lépések zaja hallatszott – valaki lefelé tartott a lépcsőn. Amikor leért, a gumipadló egészen letompította a cipőtálpak toppanó nesztét, mégis tisztán kivehettem, hogy pontosan felém közeledik. Megállt a hátam mögött, és megszólított.

Megfordultam.

– Magát kerestem – mondta, és a hangja olyan volt, mint amikor egy rosszul hangolt fűhárfa teljes hosszában végigzuhan a földön. – Örülök hogy megtaláltam – mondta, és nézett rám a türkizszínű-cipőgomb-szemével.

– Szóval engem kerestél – mondtam.

– Igen – mondta, – És örülök, hogy megtaláltam.

– Valami történik? – kérdeztem, és közben arra gondoltam, hogy valami történik.

– Szerintem igen – mondta. – Legalábbis részben.

– Szóval maga szerint valami történik – mondtam –, legalábbis részben, ha jól értettem.

– Legalábbis – mondta. Közelebb lépett, és fürkészve nézett rám. Olyan volt, mint egy százötven-százhatvan magas, a szélein halvány brillantrózsaszín, beljebb brillantvörös és a közepén brillantkék, brillantfekete, kárminerezettel átszőtt, csillogó pulykamellcsont. Pedig nem az volt. Már első látásra is egészen emberszabásúnak tűnt. Azon töprengtem, hogy vajon ki lehet, amikor azt mondta:

– Jöjjön velem. – Azzal mellém lépett, és barátságosan átkarolta a vállamat. – Vagy nem szeretne velem jönni? – mondta.

– Nem is tudom – mondtam. – Az attól függ. Tudja, nem igazán kedvelem az egyívásúságot.

Megcsóválta a fejét, és rámnézett. És csak nézett, és a szeme szomorúan csillogott.

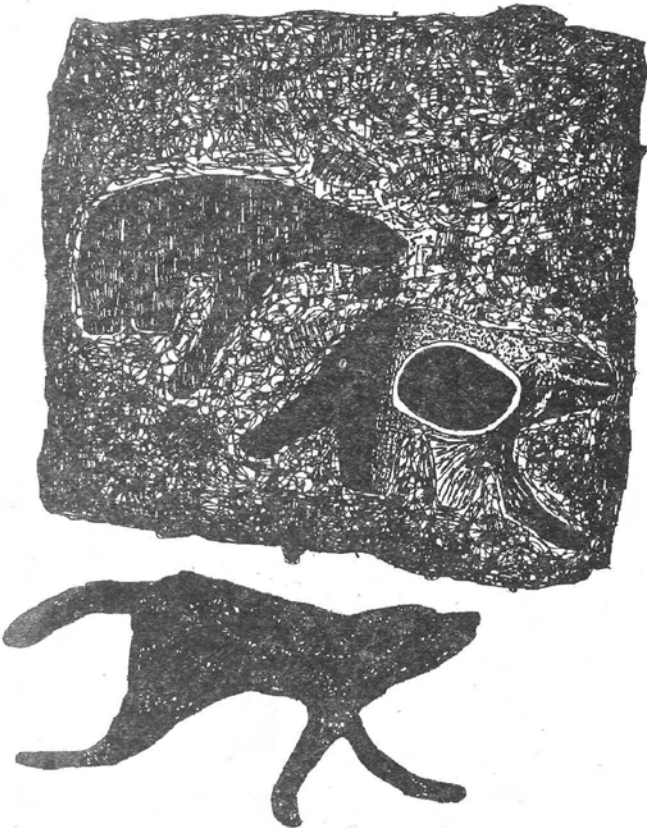
Nem akartam megbántani, és azt mondtam:

– Mindazonáltal úgy érzem, hogy egy pohárral szívesen meginnék.

Elmosolyodott, és villogtatni kezdte a fogsorát. Mint egy fogpasztareklám, nem a szájával, hanem a fogsorával mosolygott.

– Nem akarok rosszat magának – mondta. – Szeretné, ha beszélne egy lánnyal? – mondta.

– Az attól függ – mondtam ismét, és arra gondoltam, hogy most bizonyára megbántottam. Gyorsan azt mondtam:

– Most már határozottan úgy érzem, hogy szívesen meginnék egy pohárral.

– Oké – mondta, és belémkarolt. – Oké. Elviszem egy helyre. Egy olyan helyre, amire nélkülem sohasem bukkan rá.

Föltűnés nélkül léptünk be a helyiségbe, aminek közvetlenül az utcáról nyíló duplaszárnyú üvegajtaja mögött, belül, nagy, félköríves mályvalila szövetfüggöny lógott. Az ajtóval szemközt tekintélyes bárpult állt, amit két egymás mellé helyezett félgömb alkotott. A félgömbök alul dúsabbak voltak, és egymásbasímulásuk vonalát szépen ívelt, árnyékos cezúra emelte ki. Ugyancsak szépívű cezúra húzódott a félgömbök alatt is, ahol egy-egy széttartó irányú csonkakúpban folytatódtak. Fölül egyetlen karcsúsodó hengerbe símultak bele.

Vagy hasonlóképp.

A színe nagyon szép kékbe oldott lila volt. Mondhatnám: kékeslila. A bárpult előtt, legyezőalakú elrendezésben, gyöngyházberakásos mozaikasztalkák sorakoztak, köröttük tevenyeregpre emlékeztető székek. A terem közepes nagyságú lehetett, és az ajtóval szemközti oldalán galéria volt.

Fölmentünk a galériára. A fal hosszában süppedő, halványpüspöklila szattyánnal bevont kerevetek sorakoztak. Középpütt széles közlekedőfolyosó, és a korlát mentén ugyanazok a gyöngyházberakásos mozaikasztalkák és tevenyereg székek állottak, mint odalenn. A galéria két végében, sötétbordó üvegfal előtt, gótikus karosszékek sorjázta, szám szerint háromszor három, hármass csoportosításban. Enyhén döntött támlájuk volt, és a homorú ülőkék közepéből nagyarásnyi, hengeres, gömbölyű végű rúd állott ki. A rúd tövében kétoldalt két tojásdad domborulat látszott.

Egyik sarokasztaltól fiatal nő emelkedett föl, és elindult felénk. Amint az egyik karosszék elé ért, játékos mozdulattal megbökte a meredő rudat. Az a bökes hatására előbb ideoda hajlongott, majd lassú, lüktető mozgásba kezdett. Ropant rugalmas mozgása volt.

– F-vitamin karosszékek – mondta, miközben mi leültünk. – Mit isznak?

Megállt előttünk. Karjait és vállait vékony, középlila anyagból készült kesztyűféle fedte, ami a csuklónál végződött. Testét ugyanabból az anyagból készült dressz borította, ami a deréktól a szegycsontig ívelő, homorúoldalú háromszögben végződött. Pompás, tömör keblei szabadon ringtak. Kúpjaik csúcsán a bimbók s a szemölcsös udvarok meredve ernyedve lüktettek. A harisnyanadrághoz hasonló dresszen, a combhajlatok fölötti részen, háromszögű, átlátszó anyagból készült, tenyérszíni ablakocská volt. Rajta felirat, fehér blokkbetűkből: POONA.

– Mit iszik? – mondta megint a szerettem-volna-tudni-kicsoda, és megint azon a zuhanó-fűhárfa-hangján.

– Őt – mondtam, és le nem vettem a szemem a lányról.

– Rendben – mondta. – Két szeméremdombuszodakok-télt kérek – mondta.

A lány bólintott, és azt mondta: 323 vitorlás yachtja van a Karibi tengeren, és egyjapán motorcsónakja. Cápavadász. Nem vacsorázom nála, mondta, és elment. Bámultam utána, ahogy elment. A tompora teljes kerekességében szabadon ringatózott. A dresszen hátul nagy ovális luk volt. Lement a

lépcsőn a bárpulthoz.

– Ne zavartassa magát – mondta azon a repedt-fűhárfa-hangján, szélben-kerengő-őzbarna-kalap-hangján. – Ne zavarja a dolog. Ő is kívánja magát. De most még nem akar magával lefeküdni. Előbb Connecticutban élő anyai nagynénje Long Islandba szállításáról kell gondoskodnia. Vakbélműtétjelesz, és ő nem bíz a filippinó orvosokban. Emiatt nyugtalan. De előbb-utóbb megdönti majd magát – mondta.

– Honnan tudja – mondtam.

– Hiszen a füle hallatára mondta – mondta, és csak úgy villogott az obligát mosolya.

– Mikor? – mondtam. – Amikor a rendelést fölvette – mondta. – Szóval maga szerint ezt mondta – mondtam. – Szó szerint – mondta. – Hát mi mást mondhatott volna – mondta.

– Ühüm – mondtam, és a közlekedőfolyosó bordólila szőnyegét bámultam, és azon morfondíroztam, hogy mit is mondott a lány,

– A lila – mondta –, a lila – és a szőnyegre mutatott. – Tudja maga, mi a lila? – mondta.

– Nem – mondtam –, nem tudom, mi a lila. Maga szerint mi az – mondtam.

– A lila – mondta –, a lila: minden. A lilát tudni: mindent tudni. A lila nem más, mint ultraibolya fényforrás egy marabu balszemében, a gének lebegése egy tengeri sünn spermájában, a lila a rosszul címzett levelek, az elromlott cippzárak és az írógépekről hiányzó szavak. Vagy azt hiszi, hogy az írógépeken minden szó rajta van – mondta –, azt hiszi?

– Nem tudom – mondtam –, nincs írógépem – mondtam, és azon tűnődtem, hogy vajon mi a különbség az írógép tabulatúrája és az ABC között. – Nekem csak egy lilakötésű szótáram van, ami a közép-kelet-európai búskomorság anatómiakönyve – mondtam.

– Így van, a lilát tudni, mindent tudni. A lila nem más, mint a világ képlete, az elsüllyedt napok történeteiben szertefoszló idő, falevelek lassú hullása víz alatti csendben, a lila: nemzetek álmai és a hiábavaló kézfogások. A lila egy háromszáznegyvenkilenc-felévágott kaukázusi narancs, a besszarábiai parasztok szomorú saruinak szaga, a lila: a lila. A lila: maga. A lila: én vagyok.

Barátságosan nézett rám, és a mosolya sem szomorú, sem vidám nem volt. Kis ideig hallgatott, majd azt mondta:

– Akarja tudni, mi még a lila – és hunyorogva nézett rám –, akarja?

– Hát – mondtam –, érdekes volna, azt hiszem – mondtam, és igazán azt hittem.

– Nem mondom el – mondta –, elmondhatnám, de nem mondom el.

Hallgatott.

– Jót akarok magának, azért nem mondom el. De ha tudni akarja, mi még a lila, akkor menjen el ide – mondta, és egy apró névjegykártyát csúsztatott elé, amin ez állt. *The church of Poona*. És alatta egy cím.

A lány feljött a lépcsőn, és megállt az asztaluk előtt.

– 29 vadnarancsot és vadfüget vadászott nekem 329 üvegtálban. Megvadbanánt – mondta. Keblei csúcsán a bimbók vörösen meredtek. Asztalunkra csúsztatta a tálcát, és a galéria végében álló karosszékekhez ment. Behúzta a széle-

ken lógó függönyszárnyakat az üvegfal közepéig. Azután lassan, halk sóhajjal beleereszkedett a középső karosszékre.

– Tele vagyok F vitaminnal – mondta, és le nem vette rólam a szemét.

– Azt mondja, megőrül magáért. Azt mondja: csak magával hajlandó ezután.

Néztem a lány táguló-szűkülő szembogarat.

– Ühüm – mondtam –, látom.

– Ne aggódjon – mondta –, és nehogy másra gondoljon. Akkor nem jön össze neki – mondta.

– A viláért sem – mondtam, és fölemeltem a poharamat. A pohár egyébként egy hatalmas versenyuszoda alakú kehely volt. Apró, domború, háromszögű hullámok fodrozták a fél-színét. Színig volt. A hullámokon barna, fekete, szőke, vörös, szőkésbarna pamacsok voltak. Az egészet pirosan csillogó rések tarkázták, és itt-ott fölillant egy-egy virgináldarab.

– Szkül – mondtam, és behunytam a szemem, és hosszú kortyokban ittam. Azután kinyitottam a szemem, és letettem a kelyhet. Szemben a lány még mindig ott sóhajtozott a karosszékre. Úgy láttam, nem jön össze neki. Fölálltam. Odamentem, és megcsókoltam egy helyen. Hálásan összerándult.

– Gyere – mondta –, gyere, mert én is papagájlevest eszem vasárnaponként, és szerelmes vagyok beléd – és összerándult.

Kisegítettem a karosszékből. Egy szattyánlila kerevethoz vittem, és belehajóztunk a ringatózásba. Olyan volt, mint a

víz alatt kitartott normál A hang, mint a lótuzevők karácsonyi lakomája, mint az óegyiptomi szkarabeuszapsütés. Azután olyan, mint édes álomban elpattanó mandolinhúr, mint mézesdézében fürdőző datolyamag, és végképp összerándultunk.

Azután azt mondta:

– Anne Chick Lootis vagyok. Apám görög osztrigakalóz volt az Égei tengeren, és szólíts Chickloo-nak.

Fölállt, és megigazította a dresszét.

– A telefonkönyvben Koszta Rita néven – mondta –, és föltétlenül és mindig és veszek neked egy egérmancsot és egy kardvirágbojtot – mondta, és lement a lépcsőn a terembe.

Felöltöztem, és visszaültem az asztalhoz.

– Nem kellett volna – mondta, és nem nézett rám –, nem kellett volna. Most majd még jobban aggódik a vakbélműtét miatt, és magának, most, ebben a helyzetben föltétlenül el kell mennie ide – mondta, és az asztalon fekvő névkártyára mutatott.

– Oké – mondtam –, elmegyek – mondtam –, bár előbb már elmentem.

– Jobb kétszer, mint soha – mondta fogpasztamosolyával. – Érheti még meglepetés.

Ezek után nem tehettem mást, fölálltam, és elindultam.

A Maul Melan hagyatékából

